

Những ngày cuối cùng của nhà thơ Huy Giang

Thích Như Điền

Tưởng niệm anh như là một cộng tác viên chính thức của báo Viên Giác đã hơn 10 năm qua tại xứ Đức này. Tôi không biết là đã gặp anh từ đạo nào và cũng không nhớ là những ngày anh đã đến với chùa Viên Giác và báo Viên Giác ra sao; nhưng nhớ rất rõ, Huy Giang là một Phật Tử thuần thành đã quy y Tam Bảo với pháp danh là Thiện Chánh.

Cuối tháng 3 năm 2004 vừa qua, sau khi nhập thất ở Úc về, tôi có được điện thoại của anh cho biết là anh đã bị bệnh xơ gan đến thời kỳ thứ 3 và chắc rằng không còn sống bao lâu nữa. Tôi nghe như ngỡ ngàng. Vì lẽ Huy Giang vẫn còn sáng tác đều và vẫn còn mê mẩn những vần thơ cho trang Hoa Phượng cũng như đó đây trên các tập san Viên Giác. Tôi nghe tiếng anh nói rất nhẹ và cuối cùng anh bảo rằng: "Con xin Thầy cho con một lời khuyên".

Tôi nói: Như anh biết đó! Cuộc đời này bản chất của nó là vô thường, luôn luôn thay đổi. Không có gì vĩnh cửu cả. "Quá khứ là những gì đã trôi qua. Vị lai là những gì chưa đến. Còn hiện tại thì thay đổi trong từng sát na sanh diệt". Do vậy mà hãy ý niệm việc chết chỉ là một trạng thái thay đổi bề ngoài của thân xác. Ví như ta mặc chiếc áo mới khác mà thôi! Không có gì để lo âu. Mọi việc anh nên thu xếp cho gọn, nhớ câu niệm Phật nằm lòng và ở đây mỗi sáng tụng kinh Lăng Nghiêm tôi sẽ cầu nguyện cho anh.

Sau khi biết tin như thế, tôi có nói chú Sanh người thư ký của văn phòng chùa Viên Giác liên lạc với anh Hòa, Chủ bút và nhờ anh Hòa loan tin đến các văn thi hữu khác tại Âu Châu để chung lời cầu nguyện cho anh.

Rồi sau đó Chi Hội Phật Tử VNTN tại Rottweil có tổ chức khóa tu bát quan trai tại Schramberg, địa phương nơi anh cư ngụ, tôi đã đến và Huy Giang đã đến gặp tôi 2 lần vào ngày thứ bảy và ngày chủ nhật của cuối tháng 3 năm 2004. Tôi thấy anh yếu lắm. Đôi mắt vẫn long lanh và trong buổi giảng hôm đó tại hội trường, tôi có nói về Huy Giang cho mọi người nghe. Bác Thiện Hậu và Vũ Nam sau đó có đến nhà anh để thăm hỏi.

Nhiều người mách bảo cho anh nhiều phương pháp chữa trị theo thuốc Nam. Vì thuốc Tây, Bác sĩ đã chạy không chịu chữa nữa. Thế là bác Thị Tâm Ngô Văn Phát, Hội Trưởng Hội Phật Tử VNTN tại Đức cũng đã sốt sắng hỏi thăm và trợ duyên thuốc men cho anh trong khi đang bệnh. Anh cảm động lắm. Vì có nhiều người chăm sóc đến cho mình. Không những thế khi thân mình bị bệnh, ít để ý đến, mà nghe ai bệnh, Huy Giang cũng đã gọi lời thăm hỏi tận tình. Thật là những cử chỉ sau cùng của một đời người quá đẹp.

Tôi có an ủi Huy Giang nhiều việc dựa theo tinh thần của Đạo Phật đối diện với tử sinh và Huy Giang đã hoàn toàn chấp nhận. Vì anh là một Phật Tử thuần thành. Dầu cho trước đó Huy Giang có là "anh hùng xa lộ" đi chăng nữa, mà những người đã nắm vững giáo lý nhà Phật rồi, thì những người đó biết trân quý là dường bao!!!

Cách đó chừng vài tuần tôi có điện thoại thăm Huy Giang và được biết anh có chương trình là tháng 8 năm này sẽ đưa vợ con về quê hương để tìm cách chữa trị. Tôi nghe giọng của Huy Giang yếu lắm, nhưng cố an ủi vỗ về và trong tâm nghĩ rằng chắc không còn hy vọng gì nhiều. Tuy nhiên theo tinh thần quý trọng sự sống, tôi có nói với Huy Giang câu tục ngữ của Nga rằng:

"Mất tiền là chẳng mất gì cả. Mất danh dự là mất một phần lớn của cuộc đời. Chỉ có mất sự hy vọng với niềm tin yêu, thì kẻ đó mới là kẻ mất tất cả".

Quả thật sự hy vọng và niềm tin rất quan trọng. Kẻ nào sống trong đời này mà thiếu đi hai đặc điểm này, quả thật là một người nghèo nàn, không còn ai nghèo hơn như thế được nữa cả.

Huy Giang cũng đã vin vào sự hy vọng ấy, nghĩa là về quê hương chữa trị có lẽ bệnh tình sẽ thuyên giảm hơn. Nên anh cũng đang chuẩn bị cho tư thế trở về.

Gần đến cuối tháng 6 thì tôi nghe tin anh Đan Hà về hộp báo Viên Giác tại chùa báo tin là Huy Giang đã tái nhập viện và bây giờ đã cất tiếng nói không còn được nữa, yếu lắm rồi. Thế

rồi Huy Giang thiếp đi trong giấc ngủ thiên thu vào ngày 24 tháng 6 năm 2004 tại bệnh viện và từ đó ở nhà đã liên lạc với chùa, Thầy Hạnh Tấn đã cho tôi biết và tôi đã coi ngày làm lễ tiễn đưa Huy Giang vào 29 tháng 6 năm 2004.

Trên đường đi xuống Schramberg để đưa Huy Giang về với Phật có tôi, Thầy Minh Tâm từ Ấn Độ, Thầy Hạnh Tấn, chú Hạnh Tuệ, Đồng Tâm, anh Phù Vân Nguyễn Hòa và Đạo hữu Nhựt Trọng Trần Văn Minh. Chúng tôi đã nhắc về những kỷ niệm với anh Vũ Ngọc Long, với Huy Giang, với Đan Hà và nhất là bài "Những Nụ Hoa Bần" mới đây Vũ Nam viết về Huy Giang trong số báo Viên Giác tháng 6 năm 2004. Không biết bài ấy anh đã đọc được chưa? Nếu đã đọc được rồi trước khi anh nhắm mắt chắc là anh sẽ bằng lòng lắm.

Đến nhà Huy Giang vào tối hôm 28 tháng 6 thì đã thấy Ni Sư Như Viên và nhiều người đã tụ tập nơi đây để tụng kinh cầu nguyện cho anh và trông ai cũng đượm vẻ buồn. Nhất là vợ chồng anh Hoàng tại Ý. Họ là những bạn văn nghệ với nhau qua thơ văn và hát tân nhạc.

Những bài thơ của Huy Giang viết về mẹ hình như đã được anh Hoàng phổ nhạc và hôm đó anh Hoàng cũng đã hiện diện. Một hồi Thiện Mãn mang lại cho tôi một chương trình dày kín của ngày mai trong lễ tổng táng. Tôi đã nhuận lại một lần nữa, để mọi việc được tiến hành đúng vào 11 giờ và chấm dứt lúc 12 giờ trưa ngày 29 tháng 6 năm 2004 ấy.

Cả nhà quỳ tại nghĩa địa đông nghẹt người Việt và Đức. Đầu tiên Thiện Mãn lên đọc chương trình của tang lễ. Sau đó ông bà đỡ đầu cho anh lên có vài lời tiễn biệt lần cuối và mở nhạc tiễn đưa. Sau đó chúng tôi có vài lời với Huy Giang bằng tiếng Việt, Thầy Hạnh Tấn đã dịch sang tiếng Đức. Rồi lễ cầu siêu ngắn gọn và tiếp theo là những bài điệu văn của anh Từ Nguyên đến từ Paris đại diện cho Trung Tâm Âu Châu / Văn Bút Việt Nam Hải Ngoại, của anh Phù Vân Nguyễn Hòa chủ bút báo Viên Giác, của Chi Hội Phật Tử VNTN tại Reutlingen, Rottweil, Mannheim, ông chủ hãng nơi anh làm việc. Nhà thơ Đan Hà đã có một bài thơ tiễn biệt anh rất cảm động. Rồi vợ anh Huy Giang đã lên cảm ơn mọi người. Sau đó mỗi người một nén nhang lên trước quan tài của anh bên cạnh tiếng nhạc buồn và cầu nguyện cho anh về bên kia thế giới an lành của Đức Từ Phụ A Di Đà. Tuy anh đã chết; nhưng tinh thần anh vẫn còn sống với mọi người. Nhất là những tác phẩm của anh còn để lại cho đời. Tuy không là những áng văn tuyệt tác; nhưng đó là tất cả những sợi tơ lòng mà Huy Giang đã rút ra và dệt nên những gấm hoa để hy hiến cho đời.

Mọi người ra về và chúng tôi về lại nhà để làm lễ trí linh. Trên bàn thờ của Huy Giang có tấm liễn treo đó, do Ban Biên Tập Báo Viên Giác đi điều với 4 chữ trích ra từ sám Quy Mạng là: **Đồng Viên Chung Trí**". Đúng là thế "Cùng đây đủ hạt giống trí tuệ". Đây là ước muốn của Ban Biên Tập cũng như cá nhân tôi là một sáng lập Chủ Nhiệm của báo Viên Giác từ hơn 25 năm nay.

Cái trí tuệ bát nhã ấy mới là trí tuệ siêu việt mà mọi người cần hội nhập vào để được chur Bồ Tát hóa độ, chur Phật cảm thông và biết đâu ở một đóa hoa hồng liên nào đó, Huy Giang đang mỉm cười vì biết rằng mình đã vào cõi vô sanh, còn những người đang hộ niệm cho mình đó đều là những người không ai xa lạ cả. Nào Đan Hà, anh Bác sĩ Minh, anh Hòa, Vũ Nam, bác Hiền, anh Lý, Thiện Mãn, anh Hoàng, vợ con mình v.v... chắc là Huy Giang sẽ nghĩ rằng mình là người hạnh phúc nhất. Vì khi ra đi đã có rất nhiều người đến đưa tiễn. Nếu mình đi sau họ thì không biết rằng ai sẽ là kẻ tiễn đưa mình.

Gió vẫn thổi, mưa vẫn bay, nhưng bầu trời vẫn trong sáng. Ánh sáng ấy lờ lờ lên rồi chợt tắt. Mây đen kéo qua rồi bay về ở một phương trời vô định nào đó đã mang theo cả tư tưởng của chúng tôi và tâm thức của Huy Giang hòa quyện vào để tiễn người ra đi lần cuối vào chốn hư vô tịch mịch ấy.

Sáng sớm hôm 29 tháng 6 năm 2004 khi tôi đi ngang qua bếp thì vợ Huy Giang khoe với tôi rằng: "Thầy ơi! Anh Huy Giang đã về thăm nhà, thăm con đó".

Tôi hỏi lại: Sao chị biết? Thì chị bảo rằng: "Có con bướm vàng đã bay đậu thật lâu trên cánh vai của con".

Đó là sự mong ước đợi chờ nó thể hiện qua nhiều hình thức khác nhau như thế. Biết đâu Huy Giang đã hóa bướm để về thăm nhà và thăm mọi người chung quanh mình đang lo cho mình

có một đám tang thật đầy đủ ý nghĩa, mà bình thường chắc gì nhà mình đã tụ họp được đông người như thế!

Trang kính đã khép lại, chúng tôi lần lượt tạ từ bao nhiêu người quen biết để ra về. Đây không phải là lần đầu tôi đi dự đám tang. Vì sự chết của người Phật Tử nhiều khi tôi cận kề hơn là sự sống. Không phải tôi đứng đưng với sự chết như những Bác sĩ giải phẫu. Mà cứ mỗi một người quen trong đời ra đi như thế, mình biết rằng nay mai sẽ đến phiên mình. Tôi không sợ chết. Vì chết là một điều bất buộc. Nhưng một điều tôi luôn tâm niệm rằng: Cuộc đời này ngắn ngủi lắm; nên làm cái gì có thể làm được. Không nên gây oán thù đau khổ cho nhau, mà hãy dùng tình thương và trí tuệ để mầm mống thiện lương sẽ mọc lên đầy khắp cõi nhân sinh này thì ai ai sống nơi đây cũng đều được lợi lạc và sống trong sự tỉnh thức, chứ không phải cạnh tranh nhau để chửi bới lẫn nhau, mặt sát nhau cho thậm tệ, rồi mai đây ta sẽ được gì? Có thể thấy có thể nghe như những câu trong bài Tống Táng như vậy:

"Thông minh tài trí anh hùng
Si mê đại đột cũng chung một gò
Biên trần nhiều nỗi gay go
Mau mau nhẹ bước qua đò sông mê...

.....

Không ân, không oán, không sầu
Không già, không chết, có đâu luân hồi
Tánh xưa nay đã tỏ rồi
Gương xưa nay đã lau chùi trần ô
Tu hành phải đợi kiếp mô
Nguồn tình, bể ái đã khô bao giờ...."

Đúng là thế. Có sinh ra thì phải có già, có bệnh và có chết và chỉ có những người hiểu được giá trị của sự chết thì mới can đảm chấp nhận. Còn đa phần vẫn còn sợ chết và luyến tiếc không biết bao nhiêu việc ở đời nên khi chết đâu có an tâm. Nào của cải, tình yêu, một thời danh vọng... nhưng những thứ ấy đâu có thật, như ảo ảnh phù du; mấy ai nắm bắt được lý vô thường của tạo hóa. Kẻ nào hiểu được và chấp nhận những thực tế khổ đau ấy, tức đã chấp nhận được cuộc đời và từ đó hướng đời mình vào một cuộc sống khác tốt đẹp hơn. Vì chết không phải là hết.

Huy Giang là một con người như thế. Anh đã chấp nhận ra đi, thuận thế vô thường. Vì lẽ có sinh ra, tất phải có ngày biến đổi để tồn tại, rồi vĩnh viễn ra đi. Đó là thành, trụ, hoại, không. Thân cát bụi xin trả về với cát bụi. Tóc của trần thế xin gói lại nơi trần thế. Ôn nghĩa của cha mẹ xin trao lại cho mẹ cha. Chuyện trần gian xin gác lại bên tai, không còn giận hờn, ân oán mà Huy Giang đã nhẹ gánh vân du về nơi cõi Phật.

Mong rằng Đức Từ Phụ A Di Đà Phật sẽ phóng hào quang ngũ sắc để tiếp độ Phật Tử Thiện Chánh Trần Ngọc Bé bút hiệu Huy Giang sinh năm Kỷ Sửu (1949) về nơi tịnh cảnh lạc bang để tiếp tục nghe pháp của chư vị Bồ Tát và chư vị thiện hữu trí thức nơi chín phẩm liên hoa ấy. Tại đây, nơi chốn này tôi có vài lời gởi đến anh, là một bạn văn, một người đệ tử đã quy y, một Phật Tử thuần thành với đạo, một người đã hiểu lý vô thường, có có không không như những vần thơ của xứ Huế thuở nào.

Trăm năm trước thì ta chẳng có
Trăm năm sau có cũng như không
Cuộc đời sắc sắc không không
Trăm năm còn lại tấm lòng từ bi.

Đó là những lời nguyện cầu tốt đẹp nhất đối với Huy Giang và mong anh luôn được an lạc đầu ở bất cứ nơi nào.